# Nacionālās apvienības paveiktais 10. Saeimā

08.07.2011 16:21

Lai gan Nacionālā apvienība 10. Saeimā visu laiku ir strādājusi opozīcijā un valdošā koalīcija ir konsekventi noraidījusi gandrīz visas mūsu iesniegtās likumdošanas iniciatīvas (likumprojektus un priekšlikumus), tomēr tas nav kavējis mums būt vienai no aktīvākajām Saeimas frakcijām, neskatoties uz mazo deputātu skaitu. Interesanti, ka Nacionālās apvienības frakcija 10. Saeimā ir sniegusi vairāk dažādu likumdošanas iniciatīvu nekā, piemēram, četrreiz lielākā Vienotības frakcija.

Tālāk apkopotas un sagrupētas pa jomām nozīmīgākās no mūsu aktivitātēm 10. Saeimā, no kurām lielākā daļa ir dažādas likumdošanas iniciatīvas. Izceltas tās aktivitātes, kuras, neskatoties uz būšanu opozīcijā, mums ir izdevies novest līdz sekmīgam rezultātam (spēkā esošām likuma normām vai tml.).


- Nodokļi
- Tautsaimniecība
- Sociālā joma
- Konstitucionālā iekārta un valsts pārvalde
- Tiesiskums un cīņa pret naudas varu
- Iekšlietas
- Ārlietas
- Valoda
- "Nacionālie jautājumi"
- Citi jautājumi


## Nodokļi

- Apspriežot 2011.gada valsts budžetu, likumā „Par pievienotās vērtības nodokli" tika piedāvāts saglabāt PVN pamatlikmi 21% apmērā (tagad ir 22%), grāmatām un latviski iznākošajai presei saglabāt samazināto PVN likmi 10% apmērā (tagad ir 12%), bet elektroenerģijai PVN celt tikai līdz 12% (tagad ir 22%).

– Likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" tika piedāvāts juridisko personu īpašumā esošām dzīvojamām mājām un to daļām, kas nav izīrētas vairāk kā 6 mēnešus gadā, piemērot divkāršu nekustamā īpašuma nodokļa likmi (lai nodokļa slogu no mājsaimniecībām pārceltu uz nekustamā īpašuma spekulantiem).

– Likumā „Par iedzīvotāju ienākumu nodokli" tika piedāvāts palielināt ienākuma nodokļa likmi ienākumiem no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums (piemēram, no depozītiem), no tagadējiem 10% līdz 15%, vienlaikus nosakot ienākumu minimumu – 100 Ls gadā – par kuru netiktu aprēķināts nodoklis. Piemēram, ja kāds ir noguldījis savu naudu uz 5% gadā, tad depozīta summas slieksnis, no kura būtu jāsāk maksāt 15% nodoklis, būtu 2000 Ls (2000 Ls x 5% = 100 Ls). Šobrīd 10% nodoklis ir jāmaksā par katru procentos nopelnīto santīmu.

– Likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" tika piedāvāts uz diviem gadiem noteikt, ka lielie uzņēmumi, kuru peļņa gadā pārsniedz 5 miljonus latu (tie ir ~20 pārsvarā ārzemniekiem piederoši uzņēmumi), no summas, kas pārsniedz 5 miljonus gadā, maksā 25% uzņēmumu ienākumu nodokli (šobrīd visiem ir 15%).

– Jaunajā Finanšu stabilitātes nodevas likumā tika piedāvāts attiecībā uz kapitālu, kuru bankas neizmanto kreditēšanā, valdības pieticīgās 0,036% nodokļa likmes vietā noteikt likmi, kādu piemēro ASV (0,15%), vai vismaz Lielbritānijā piemēroto (0,07%).

Jānorāda, ka visi Nacionālās apvienības priekšlikumi nodokļu sistēmas uzlabošanai Saeimā tika noraidīti, tajā skaitā tie, kas paredzēja papildus ienākumus budžetā – acīmredzot lielo ārvalstu uzņēmumu, banku un nekustamā īpašuma spekulantu lobijs valdībā izrādījās spēcīgāks.

## Tautsaimniecība

– Tika piedāvāts Valsts fondēto pensiju likumā noteikt, ka pensiju 2. līmenī ieskaitīto naudu var izvietot tikai Latvijas vietējos aktīvos, tādējādi ar mūsu pensionāru naudu stimulējot Latvijas ekonomiku (šobrīd 2. pensiju līmenī ieskaitītā nauda pārsvarā stutē citu valstu ekonomikas). Saeimas vairākums šo priekšlikumu noraidīja.

– Nacionālā apvienība pauda savu negatīvo viedokli par netaisnīgajiem „Latvenergo" elektroenerģijas tarifiem, kas diskriminē ģimenes ar bērniem, lauksaimniekus un citas mājsaimniecības ar elektroenerģijas patēriņu virs 100 kWh mēnesī. Tika uzdots deputātu jautājums ekonomikas ministram Artim Kamparam par valsts AS „Latvenergo" jaunajiem elektroenerģijas tarifu plāniem un šo tarifu veidošanas principiem.

– Uzdodot deputātu jautājumu zemkopības ministram Jānim Dūklavam par bezakcīzes degvielas iegādes kārtību bioloģiskajiem lauksaimniekiem, tika ierosināts pāriet uz lauksaimniekiem daudz ērtāko marķētās dīzeļdegvielas sistēmu, kas mazinātu arī problēmu ar nelegālu bezakcīzes degvielas tirgošanu.

## Sociālā joma

– Saeima 3. lasījumā ir atbalstījusi Raivja Dzintara priekšlikumu Vispārējās izglītības likumā, kas nosaka, ka pašvaldībām turpmāk būs pienākums nodrošināt vietu bērnudārzā visiem bērniem jau no 1,5 gadu vecuma.

– Iesniegti grozījumi Darba likumā, kas vērsti uz to, lai Latvijas darba tirgū ierobežotu nepamatotu krievu valodas zināšanu pieprasīšanu no darba ņēmējiem un izbeigtu latviešu jauniešu diskrimināciju darba tirgū. Saeimas vairākums vairākkārt noraidīja iesniegtos grozījumus, taču pirmsvēlēšanu gaisotnē tomēr pieņēma 1. lasījumā pēdējo iesniegto grozījumu versiju. Ir panākta diskusijas uzsākšana par šo problēmu, kas dod cerību, ka risinājums tomēr tiks rasts, lai arī ne tik stingrā formā, kādu ir piedāvājusi Nacionālā apvienība.

– Nacionālās apvienības deputāti parakstīja pieprasījumu Valsts prezidentam apturēt likumus, kas paredz pabalstu "iesaldēšanu" arī 2013. un 2014. gadā. Rezultātā CVK organizēja parakstu vākšanu referenduma ierosināšanai par šo valdības iesniegto grozījumu atcelšanu.

– Zem Saeimas Nacionālās drošības komisijas izdevās izveidot Demogrāfijas apakškomisiju, kurā aktīvi uzsāktas diskusijas par dažādiem demogrāfisko problēmu risināšanas mehānismiem; šajā apakškomisijā Imants Parādnieks ieņem sekretāra amatu.

– Pēc politiski represēto organizāciju lūguma esam panākuši, ka Saeima ir pieņēmusi grozījumus likumā "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem",

saskaņā ar kuriem ar 1.jūliju politiski represētās personas statusu piešķir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, nevis pašvaldība, kā līdz šim, tādējādi turpmāk novēršot situācijas, kad, piemēram, Saskaņas centra vadītajās pašvaldībās, politiski represētās personas statuss (tātad arī attiecīgās sociālās garantijas un atvieglojumi) tika piešķirts personām, kurām tas nepienākas.

– Pēc leģionāru organizāciju lūguma, Saeimā tika iesniegti grozījumi likumā "Par nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu", rosinot latviešu leģionāriem piešķirt nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu, lai mūža nogalē viņiem sniegtu gan materiālo atbalstu, gan morālu gandarījumu un kompensāciju par padomju okupācijas laikā piedzīvoto diskrimināciju un ierobežojumiem izglītības un darba jomā. Diemžēl Saeimas vairākums noraidīja šo priekšlikumu.

**Azartspēļu apkarošana**:

– Vairākkārt tika iesniegti grozījumi likumā „Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli", kas paredzēja dubultot nodevu par katru spēļu automātu, pietuvinot nodevas likmi Lietuvas un Igaunijas līmenim. Šādi grozījumi valsts budžetā dotu papildus aptuveni 9 miljonus latu un pašvaldību budžetos vēl aptuveni 3 miljonus latu gadā.

– Tāpat tika iesniegta virkne priekšlikumu grozījumiem Azartspēļu un izložu likumā, kas vērsti uz to, lai azartspēļu organizēšanas vietās varētu atrasties personas tikai no 21 gadu vecuma, nevis 18, kā līdz šim, kā arī lai ievērojami ierobežotu jaunu azartspēļu organizēšanas vietu atvēršanu.

Visos gadījumos azartspēļu lobijs bija spēcīgāks un Saeimas vairākums noraidīja šos priekšlikumus.

## Konstitucionālā iekārta un valsts pārvalde

– Tika iesniegti grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu", kas paredzēja 1) iespēju apvienot vairākas tautas nobalsošanas vienā dienā, rīkojot tās ne biežāk kā divas reizes kalendārā gada laikā uzreiz par vairākiem jautājumiem – vienu reizi pirmajā pusgadā un vienu reizi otrajā pusgadā; 2) dot iespēju parakstīties ar drošu elektronisko parakstu vai autorizējoties ar internetbankas datiem. Šāda kārtība palielinātu pilsonisko aktivitāti un pilsoņu tiešu iesaisti valstij svarīgu lēmumu pieņemšanā. Reizē tika iesniegts arī pilnībā izstrādāts likums, kas regulētu referendumu un parakstu vākšanu aģitāciju un finansēšanu (šobrīd šī joma netiek regulēta), tajā iestrādājot normas, kas ievērojami ierobežotu naudas lomu šajā procesā.

– Tika iesniegti priekšlikumi grozījumiem Bāriņtiesu likumā, kas ļautu bāriņtiesām apliecināt personas paraksta īstumu uz likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta arī novados un republikas pilsētās, kurās ir notārs, turklāt par to neiekasējot valsts nodevu (šobrīd tā ir 2,01 Ls apmērā, kas ievērojami apgrūtina tautas likumdošanas iniciatīvas).

Saeimas vairākums (Vienotība, ZZS, PLL, SC) abos gadījumos diemžēl noraidīja plašāku tiešās demokrātijas elementu izmantošanu Latvijā.

– Aktualizējoties diskusijai par tautas vēlētu Valsts prezidentu, Nacionālā apvienība iesniedza Saeimā 2009. gadā „Visu Latvijai!" un konstitucionālo tiesību ekspertu darba grupas izstrādātos grozījumus Satversmē, kas tautai dotu tiesības vēlēt Valsts prezidentu ar paplašinātām pilnvarām. Diemžēl Saeimas vairākums noraidīja šos grozījumus, jo acīmredzot nevēlas savā varā dalīties ar tautas vēlētu Valsts prezidentu. Atkārtoti minētie Satversmes grozījumi tika iesniegti reizē ar pilnībā izstrādātiem nepieciešamajiem grozījumiem Satversmes tiesas likumā, kā arī jaunu Valsts prezidenta vēlēšanu likumu, Valsts prezidenta atlaišanas kārtības likumu, un likumu, kas regulētu priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Valsts prezidenta vēlēšanām un šo vēlēšanu finansēšanu. Arī šoreiz visi minētie likumprojekti tika noraidīti.

– Saeimas vairākums (Vienotība, ZZS, PLL, SC) noraidīja Nacionālās apvienības ierosinājumu atteikties Saeimā no iespējas balsojumos "Atturēties".

– Apspriežot 2011.gada valsts budžetu, tika piedāvāts samazināt valdības vispārējo dienestu izdevumus par 17,5 miljoniem latu, veicot strukturālās reformas, apvienojot valsts pārvaldes iestāžu juridiskos dienestus, novēršot funkciju dublēšanos, atsakoties no štata vienību un atalgojuma pieaugumu valsts pārvaldē, turklāt uzdodot valdībai reizi ceturksnī atskaitīties Saeimai par veiktajām strukturālajām reformām valsts pārvaldes iestādēs. Saeimas vairākums noraidīja šos priekšlikumus.

## Tiesiskums un cīņa pret naudas varu

– Ir iesniegti grozījumi likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", saskaņā ar kuriem masu mediju dibinātājiem tiktu noteikts pienākums reģistrācijas brīdī, bet jau reģistrētajiem masu medijiem – līdz noteiktam datumam – atklāt to īpašniekus – patiesā labuma guvējus, kā arī ziņot Uzņēmumu reģistram par visām izmaiņām to īpašnieku sastāvā. Saeima pagaidām ir atbalstījusi šos grozījumus 1. lasījumā un ir cerības, ka tie varētu tikt pieņemti, jo par tiem aktīvi iestājas arī Latvijas Žurnālistu asociācija, pēc kuras priekšlikuma minētais likumprojekts tapa.

Ir rosinātas vairākas izmaiņas partiju un vēlēšanu finansēšanā, lai mazinātu naudas lomu partiju lēmumu pieņemšanā un vēlēšanu procesā:

- grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, kuros piedāvāts samazināt partijām atļauto maksimālo ziedojumu summu no 100 uz 50 minimālajām mēnešalgām (10'000 latu) gadā, kā arī vairākkārt samazināt priekšvēlēšanu izdevumu griestus un iekļaut tajos arī vairākas izdevumu kategorijas, kas šobrīd netiek ierobežotas.
- grozījumi likumos par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas, Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanām, kas noteiktu aizliegumu 30 dienas pirms vēlēšanām veikt aģitāciju masu informācijas līdzekļos, kā arī bezmaksas aģitācijas laikam Latvijas Televīzijā nosakot daudz izdevīgāku raidlaiku (no pulksten 19:00 līdz pulksten 22:00).

Diemžēl visus minētos grozījumus Saeimas vairākums ir noraidījis, taču šobrīd līdzīgus priekšlikumus Saeimā ir iesniedzis Valsts prezidents Valdis Zatlers, kas dod cerības, ka vismaz daļa no uzlabojumiem varētu tikt veikti.

– Par spīti koalīcijas partiju nepatikai, izdevās izveidot Saeimas izmeklēšanas komisiju saistībā ar Parex bankas pārņemšanu un sadalīšanu. Diemžēl, pateicoties Vienotības, ZZS un PLL liktajiem šķēršļiem, šobrīd izmeklēšanas komisijas pilnvaras oficiāli ir izbeigtas, taču darbs pie izmeklēšanas turpinās un, sanākot 11. Saeimai, ir plāns komisijas darbu atjaunot arī oficiāli.

## Iekšlietas

– Iesniegti grozījumi Imigrācijas likumā, kas vērsti uz to, lai atceltu pazemojošo kārtību, ka ārzemnieki par naudu var būtībā nopirkt pastāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijā. Saeimas vairākums minēto grozījumu projektu ir vairākkārt noraidījis, taču pirmsvēlēšanu gaisotnē 16. jūnijā tomēr nodeva Saeimas komisijām likumprojektu, kas izslēgtu vismaz uzturēšanās atļauju izsniegšanu par nekustamā īpašuma iegādi (ko pārsvarā izmanto Krievijas miljonāri un nekustamo īpašumu spekulanti). Jau tagad ir izdevies panākt, ka noteikta nedaudz stingrāka kārtība, lai kontrolētu darījumu ar nekustamo īpašumu patiesumu.

## Ārlietas

– Iesniegts Saeimas lēmuma projekts, kas nosoda izrēķināšanos ar opozīciju Minskā, Neatkarības

laukumā pēc Baltkrievijas prezidenta vēlēšanām. Saeima ilgi vilcinājās pieņemt jebkādu nostāju šajā jautājumā un galu galā viedokli pauda tikai Ārlietu komisija, bet ne Saeima kopumā.

## Valoda

– Saeima, lai arī ar ilgu vilcināšanos, ir pieņēmusi un Prezidents jau izsludinājis grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas ievērojami palielina naudas sodus par valsts valodas lietošanas noteikumu pārkāpšanu (valsts valodas nelietošanu tādā apjomā, kāds nepieciešams profesionālo un amata pienākumu veikšanai, kā arī preču realizēšanu, nenodrošinot preču marķējumā, lietošanas instrukcijās, garantijas dokumentos vai tehniskajā pasē ietvertās informācijas pilnīgu un precīzu tulkojumu valsts valodā (tajā skaitā paredzot atbildību arī juridiskajām personām)).

– Tikai pateicoties Nacionālās apvienības deputātu operatīvajai un nosvērtajai rīcībai izdevās pārbalsot Saskaņas centra iesniegtu un Saeimā jau pieņemtu priekšlikumu grozījumiem Augstskolu likumā, kas turpmāk ļautu valsts finansētās augstskolās iegūt izglītību arī krievu valodā. Šajā jautājumā paredzama vēl smaga cīņa, kad likumprojekts tiks izskatīts Saeimā 3. lasījumā.

– Pēc tam, kad Nacionālā apvienība aicināja Saeimas deputātu Valēriju Kravcovu izslēgt no Saeimas sastāva valsts valodas nezināšanas dēļ un rosināja diskusiju par šo jautājumu, Saeima ir izstrādājusi un 3. (galīgajā) lasījumā pieņēmusi grozījumus Saeimas kārtības rullī, kas nosaka kārtību, kādā deputāts var tikt izslēgts no Saeimas sastāva, ja viņš neprot valsts valodu tādā apjomā, kāds nepieciešams profesionālo pienākumu veikšanai.

– Apspriežot 2011.gada valsts budžetu, aicinājām palielināt Valsts valodas centra budžetu par 50 000 latiem.

– Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā tika iesniegts iesniegums ar lūgumu izvērtēt, vai ar izteikumiem par atbalstu krievu valodas noteikšanai par otru valsts valodu 10. Saeimas deputāts Jānis Urbanovičs (Saskaņas centrs) nav pārkāpis Satversmē noteikto Saeimas deputāta zvērestu, kas pieprasa stiprināt latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. „Pateicoties" ZZS, PLL un SC, iesniegums komisijā tika noraidīts un izmeklēšana par šo acīmredzamo deputāta zvēresta pārkāpumu netika uzsākta.

## "Nacionālie jautājumi"

– Apspriežot 2011.gada valsts budžetu, izdevās panākt valsts dotācijas piešķiršanu Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai un Latvijas Nacionālo partizānu apvienībai (katrai pa 5000 Ls), kā arī palielināt dotāciju Latvijas Politiski represēto apvienībai (par 3400 Ls).

– Tika iesniegts priekšlikums grozījumiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, saskaņā ar kuru, turpmāk kandidēšanai uz Eiropas Parlamenta deputāta amatu tiktu noteikti tādi paši ierobežojumi, kādi ir noteikti kandidēšanai uz Saeimu (lai EP nevarētu ievēlēt cilvēkus, kas aktīvi cīnījušies pret Latvijas neatkarību). Pagaidām šie grozījumi tiek „marinēti" Saeimas Juridiskajā komisijā.

– Tika uzdots deputātu jautājums Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim par komisijas, kura strādāja pie PSRS okupācijas seku novērtēšanas, iespējamo darbības atjaunošanu (tā tika izveidota 2005. gadā un 2009. gadā ekonomiskās krīzes dēļ tās darbība tika apturēta īsi pirms darba pabeigšanas pie pētāmajiem jautājumiem). Ministru prezidents sniedza rakstisku atbildi, ka 2011. gadā komisijas darbība netiks atjaunota.

– Jānis Dombrava Saeimas Ārlietu komisijā rosināja izveidot Repatriācijas apakškomisiju, kuras uzdevums būtu mehānismu izstrāde, kas palīdzētu 1) ārzemju latviešiem uzturēt informatīvo, kulturālo un pilsonisko saikni ar Latviju, kā arī veicinātu to atgriešanos dzimtenē; 2) Latvijā dzīvojošajiem

cittautiešiem, kas nevēlas integrēties latviešu sabiedrībā, atgriezties tēvzemē. Komisija ilgi vilcinājās un beigās noraidīja šādas apakškomisijas izveidošanu.

**16. marts:**

– Vairākkārt tika iesniegts priekšlikums likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām", saskaņā ar kuru turpmāk 16.marts tiktu oficiāli atzīmēts kā „Latviešu nacionālo karavīru diena". Saeimas vairākums šo priekšlikumu noraidīja.

– Tika uzdots deputātu jautājums Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim par viņa noraidošo attieksmi pret latviešu leģionāru godināšanu un to, ko viņa vadītās valdības ir darījušas, lai pildītu Saeimas deklarācijā „Par latviešu leģionāriem Otrajā pasaules karā" noteiktos pienākumus Latvijas valdībai. Ministru prezidents savā rakstiskajā atbildē pat nepūlējās sniegt konkrētas atbildes uz uzdotajiem jautājumiem.

– Tika uzdots deputātu jautājums Ārlietu ministram Ģirtam Valdim Kristovskim par Ārlietu ministrijas „dienesta vajadzībām" valsts augstākajām amatpersonām izplatīto viedokli par 16. martu, kurā ietverti arī melīgi apgalvojumi par to, ka leģionāru organizācijas it kā neesot pieteikušas pasākumus 16. martā (kā zināms, gājienu no Doma baznīcas līdz Brīvības piemineklim organizēja tieši Daugavas Vanagi). Kā vēlāk atklājās, minētā dokumenta autors bija Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Teikmanis.

## Citi jautājumi

– Tika iesniegti grozījumi Pilsonības likumā, kas pieļautu dubultpilsonību ar ES un NATO dalībvalstīm, Šveici, Austrāliju un Brazīliju (citās valstīs dzīvojošajiem latviešiem ļaujot iegūt Latvijas pilsonību, atsakoties no esošās pilsonības) un ļautu ārzemju latviešiem nezaudēt pilsonisko saikni ar Latviju. Saeimas Juridiskā komisija neatbalstīja Nacionālās apvienības iesniegtos grozījumus, taču atbalstīja Vienotības iesniegtos līdzīga satura grozījumus. Neskatoties uz Nacionālās apvienības aicinājumu ātri atrisināt jautājumu, kurā Saeimas frakcijām lielu domstarpību nav, – par dubultpilsonību, Saeimas vairākums tomēr nolēma dubultpilsonības jautājumu diskutēt kopā ar citiem iespējamiem grozījumiem Pilsonības likumā, daudzi no kuriem izraisīs ilgas un asas debates. Līdz ar to dubultpilsonības jautājuma atrisināšana gaidāma tikai gada beigās vai 2012. gada sākumā.

– Tika iesniegti grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, kas paredzēja Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) depolitizāciju, tās locekļu izvirzīšanu deleģējot lielāko sabiedrisko organizāciju rokās. Saeimas vairākums nebija gatavs atteikties no NEPLP politiskā rakstura.

**Nacionālās apvienības Visu Latvijai! – TB/LNNK Saeimas frakcija**

*Informāciju apkopoja frakcijas konsultants Jānis Iesalnieks*